

SOUTH AFRICA / JUDGMENT

S v Abrahams (96/85) [1985] ZASCA 125 (26 November 1985)

[1985] ZASCA 125

COURT

Supreme Court of Appeal

BEFORE

Hoexter, Botha, Grosskopf

CASE / FILE NUMBER

96/85

Source: saflii.org · Research copy typeset by Esheria. Not court-issued or certified.

ANITA ABRAHAMSenDIE STAAT

Saaknommer 96/85

mp

IN DIE HOOGGEREGSHOF VAN SUID-AFRIKA(APPÉLAFDELING)

In die saak tussen:

ANITA ABRAHAMAppellantenDIE STAAT Respondent

CORAM: HOEXTER, BOTHA et GROSSKOPF, ARR.

VERHOOR: 7 November 1985GELEWER: 26 November 1985

UITSPRAAK

HOEXTER, AR

2.

HOEXTER, AR, Dit is 'n appèl teen 'n vonnis in 'n strafsak. In die streekhof te Johannesburg was die appellante een van drie mede-beskuldigdes wat op 'n aanklag van diefstal van R70 400, op 26 April 1983 gepleeg, tereggestaan het. Ten tyde van die verhoor was die appellante 22 jaar oud en die moeder van 'n jong kind. Haar twee mede-beskuldigdes was manspersone, Swartz en Lekoma, wat onderskeidelik 20 jaare en 34 jaar oud was. By die verhoor het al drie beskuldigdes skuldig gepleit en elkeen is soos aangekla skuldig bevind. Die verhoorhof het die appellante 'n vonnis van ses jaar gevangenisstraf opgelê. Swartz en Lekoma is tot vyf en sewe jaar gevangenisstraf respektiewelik gevonnis. Teen voormelde vonnisse het die drie beskuldigdes sonderwelslae na die Transvaalse Provinsiale Afdeling ge-appelleer. As gevolg van 'n versoekskrif wat sy aan die HOOFREGTER gerig het, het hierdie Afdeling verlof om teen haar vonnis

te

3.

te appelleer aan die appellante verleen.

Die wesenlike feite is die volgende. Na haarskoolopleiding wou die appellante haar as maatskaplikewerkster bekwaam en het sy twee jaar aan die Universiteit van Wes-Kaapland studeer. Weens geldnood enersyds en haarswangerskap andersyds het sy haar studies gestaak en in Johannesburg werk gekry. Daar bestaan 'n verhouding tussen die appellante en Swartz, en laasgenoemde is die vader van haar kleuter. Die appellante en haar kind en Swartz het by Swartz se moeder in Johannesburg ingewoon, alwaar Lekoma en sy gesin ook loseerders was. Die appellante het by die Norwoordtak van 'n bank as teller gewerk. Na die betrokke tak sal geriefshalwe as "die bank" verwys word. Swartz is 'n elektrisiën en Lekoma is 'n sweiser. Aan huis van Swartz se moeder het die drie beskuldigdes saamgekonkel om, deur die skyn van 'n bankroof te wek, geld van die bank te steel. Die plan was dat Lekoma en die appellante die sleutelrolle

sou

4. sou vertolk. Lekoma sou met 'n tas na die appellante setoonbank by die bank gaan waar hy as kantige bankrover 'n briefie met die onheilspellende woorde -

"Beware or I shoot, hand over all paper money"

aan die appellante sou voorlê, waarop sy dan banknote aan Lekoma sou oorhandig. Lekoma sou die geld in die tas plaas en vinnig spore maak met die buit wat die drie beskuldigdes daarna gelykop sou deel.

Uitvoering van die plan het egter skeepgeloop. Soos afgespreek het Lekoma sy opwagting by die appellant se toonbank gemaak, en is die briefie bevattende die dreigement en die banknote verwissel. Lekoma het die bank met die gesteelde geld in die tas verlaat en, om die bank se verlies te verklaar, is die appellante in aller yl met die briefie na die bankbestuurderes. Die appellante se relaas is nie sonder meer aanvaar nie. Die petalje by

die

5.

'die toonbank het hom afgespeel ten aanskoue van 'n man wat agter Lekoma gestaan het om sy beurt by die appellante setoonbank af te wag. Vir hierdie waarnemer van die gesimu=leerde roof was die appellante se toneelspelery onoortuigend; en hy het sy bedenkinge gelug. By aankoms van die polisie het die appellante aanvanklik met haar storie van die bankrover volhard, maar kort daarna het sy besin en alles bely. Die polisie het snel toegeslaan en Lekoma het hulle geneem na die plek waar hy die tas met die gesteelde geld versteek het. In die verbygaan noem ek dat die getuie van die ondersoekbeampte 'n suggestie bevat dat die geld in die tas toe R6 413 minder was as R70 400, maar geen toelaat=bare getuie met betrekking tot die presiese bedrag geldin die tas gevind, is aangevoer nie. Dit is verder gemeensaak dat indien daar enige tekort was die

appellantenie die verwyd daarvan gemaak kan word nie.

Na

6.

Na skuldigbevinding het elkeen van die driebeskuldigdes ter strafversagting getuig. Volgens dieappellante en Swartz het die gedagte om die bank te besteelby Lekoma ontstaan. Omdat die appellante en Swartz huiwerigwas, aldus hul getuienis, het Lekoma hulle na 'n waarsêergeneem. Laasgenoemde het aangedui dat die voorgestelde 'onderneming veel belof as gevolg waarvan die beskuldigdesbesluit het om daarmee aan te gaan. In sy getuienis hetLekoma toegegee dat die waarsêer geraadpleeg is maar hy hetvolgehou dat die hele idee van die diefstal van die appellanteafkomstig was.

Rakende hierdie botsende bewerings was dit virdie verhoorhof nie moontlik om uitsluitel te gee oor dievraag wie die werklike aanvoerder van die misdaad was nie.By vonnisoorweging het die streeklanddros genoem dat geeneenvan die drie beskuldigdes in die getuiebank n swak figuurgeslaan het nie, en daarby gevoeg dat 'n beoordeling van die

waarskynlikhede

8.hom toevertrou is nie redelik uitgeoefen het nie.

Dat die appellante die verwyd van 'n ernstigemisdaad dra en dat sy swaar gestraf moet word, val nie tebetwyfel nie. Eweneens is die omvang van haar vergrypsodanig dat gevangenisstraf as die enigste gepaste strafbeskou moet word. Daarenteen moet as 'n gemeenplaas aanvaarword dat in die geval van 'n eerste oortreder die hof sovermoontlik 'n straf sal nastreef wat die veroordeelde nieverpletter nie; en wat eerder sal dien as 'n aansporingom 'n tweede botsing met die gereg te vermy. In dieonderhawige geval gaan dit om h eerste oortreder watbetreklik jonk is en 'n persoon wat verder - haar redelikeopvoedingspeil ten spyt - ietwat naïef en onvolwasse is.Daarvan getuig haar liggelowige aanvaarding van die dolos=gooier se strelende voorspellings. Verder moet terversagting in die weegskaal gewerp word die belangrikefaktor dat die appellante die moeder is van 'n jong kind wat

as

9.

as gevolg van die strafsak nou die versorging van albei syouers moet ontbeer. In hierdie hele situasie, so meen ek,was die verhoorhof daartoe geroepe om die wenslikheid vanvoorwaardelike opskorting van 'n gedeelte van die appellantese gevangenisstraf noukeurig te oorweeg. Met inagnemingvan al die omstandighede van die geval sou, na my beskeieoordeel,voorwaardelike opskorting van die helfte van dietermyn van ses jaar gevangenisstraf 'n billike en gepastevonniss wees. Tussen die gewraakte vonnis en dié wathierdie Hof as verhoorhof sou opgelê het, bestaan daarbygevolg 'n steurende ongelykheid. Dit bring mee dathierdie Hof regtens verplig is om met die opgelegde vonnisin te gryp.

Die appèl slaag. Die vonnis deur dieverhoorhoof opgelê word gewysig om soos volg te lees:-

"Gevangenisstraf

10.

"Gevangenisstraf vir ses jaar waarvan driejaar vir 'n tydperk van vyf jaar opgeskortword op voorwaarde dat sy nie skuldigbevind word nie aan bedrog of diefstal, ofaan 'n misdad waarvan 'n skuldigbevinding op'n aanklag van diefstal geoorloof is, enten opsigte waarvan onopgeskorte gevangenis=straf as vonnis opgelê word, binne dietydperk van opskorting gepleeg."

G G HOEXTER, AR

BOTHA, AR)GROSSKOPF, AR) Stem saam

Source & reproduction note

Judgment wording, source notices and original paragraph numbers are retained. Esheria supplies the layout and this PDF's page numbers; these are not the source pagination. This is a research copy, not an official or certified court document. Check quotations, citations and publication restrictions against the original source before relying on it.

ORIGINAL SOURCE <https://www.saflii.org/za/cases/ZASCA/1985/125.html>

CASE PAGE <https://chat.esheria.ai/case-law/south-africa/s-v-abrahams-unknown-topic-asca-1985>

Prepared on 11 October 2026 · Esheria